

PENSIJŲ GAVĖJŲ SKAIČIAUS RODIKLIO KOKYBĖS APRAŠAS

Statistinio rodiklio pavadinimas, apibrėžimas, periodiškumas

Pensijų gavėjų skaičius – asmenų, gaunančių bent vieną pensiją, skaičius metų pabaigoje. Asmuo, gaunantis daugiau kaip vieną pensiją, skaičiuojamas tik vieną kartą (gavėjų skaičius be dvigubos apskaitos).

Pensijos skirstomos į šias kategorijas:

1. Netekto darbingumo pensijos;
2. Senatvės pensijos;
3. Išankstinės senatvės pensijos;
4. Našlių ir našlaičių pensijos;
5. Priešlaikinio išėjimo į pensiją dėl padėties darbo rinkoje išmokos.

Periodiškumas – metinis.

Rodiklį rengė Statistikos departamento Socialinės apsaugos ir sveikatos statistikos skyrius.

Statistinių duomenų šaltiniai

Rodikliui skaičiuoti naudojami Statistikos departamento Pensijų gavėjų ir išlaidų pensijoms ištisinio statistinio tyrimo (PENS-01), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Socialinės apsaugos ir darbo, Kultūros ministerijų ir Nacionalinės teismų administracijos administraciniai duomenys.

Taikomi metodai

Rodiklis skaičiuojamas vadovaujantis Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS) [metodika](#) (*The European System of integrated Social PROtections Statistics*, ESSPROS vadovas 1996, nauja redakcija – 2008 m.) ir Pensijų gavėjų skaičiaus ir išlaidų pensijoms skaičiavimo [metodika](#).

Šalyje mokamos pensijų rūšys klasifikuojamos pagal socialinės apsaugos programas, ESSPROS funkcijas (rizikos veiksniai), dėl kurių gali būti taikoma socialinė apsauga, ir pensijų kategorijas. Nesant pakankamai detalių duomenų, šalpos išmokų (iki 2005 m.) gavėjų skaičiui paskirstyti pagal ESSPROS funkcijas buvo atliekami vertinimai, panaudojant duomenis apie valstybinio socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų gavėjų skaičiaus išsiskirstymą, o valstybinio socialinio draudimo našlių (iki 2004 m.) ir maitintojo netekimo (iki 2006 m.) pensijų gavėjų skaičiui išskirstyti – pagal šių pensijų gavėjų amžiaus grupes.

Atitiktis ES teisės aktų reikalavimams

Informacija, vadovaujantis ES teisės aktų reikalavimais, pradėta rinkti 2008 m. (už 2006 m.). Iki ES teisės aktų įsigaliojimo informacija buvo rengiama vadovaujantis „džentelmenišku susitarimu“.

Rengiant informaciją apie pensijų gavėjų skaičių pagal ESSPROS metodiką, rodiklio turinys, periodiškumas ir parengimo metodai atitinka ES teisės aktų – 2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS); 2008 m. sausio 8 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 10/2008, kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS), kiek tai susiję su pagrindinės ESSPROS sistemos bei pensijų gavėjų modulio apibrėžtimis, išsamiais klasifikacijomis ir sklaidos tvarkos atnaujinimu – reikalavimus.

Rengiant informaciją apie pensijų gavėjų skaičių nacionaliniams poreikiams, vadovaujama Lietuvos Respublikos įstatymais nustatytą ir mokamų pensijų klasifikacija.

Paskirtis ir vartotojai

Skaičiavimo rezultatai reikalingi:

- stebėti pokyčius šalies pensijų sistemoje;
- parengti palyginamus su kitomis Europos Sąjungos šalimis pensijų gavėjų skaičiaus rodiklius;
- pensijų gavėjų skaičiaus prognozėms skaičiuoti.

Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai: valstybės valdžios ir valdymo institucijos (Socialinės apsaugos ir darbo, Finansų ministerijos ir kt.), Eurostatas, Europos Komisija, tarptautinės organizacijos, mokslo institucijos, studentai ir kt.

Palyginamumas:

Bendras laiko eilutės ilgis

Duomenys apie pensijų gavėjų skaičių pagal ESSPROS metodiką pateikiami nuo 1995 m.

1995–1999 m. duomenys apie pensijų gavėjų skaičių yra agreguoti, o nuo 2000 m. pateikiami pagal pensijų kategorijas ir gavėjų lytį. Nuo 2006 m. duomenys pagal atnaujintas klasifikaciją ir apibrėžimus pateikiami vadovaujantis atnaujinta ESSPROS metodika (ESSPROS vadovas, 2008 m. redakcija).

Palyginamos laiko eilutės ilgis

Agreguotas pensijų gavėjų skaičius palyginamas nuo 1995 m., detalūs duomenys – nuo 2000 m.

Laiko eilutės ypatumai

Iki 2006 m., rengiant informaciją apie pensijų gavėjų skaičių pagal ESSPROS metodiką pagal socialinės apsaugos funkcijas (rizikos veiksniai), pensinio amžiaus našlių pensijų gavėjai buvo apskaitomi senatvės, o ikipensinio amžiaus našlių pensijų gavėjai – našlystės funkcijoje. Nuo 2006 m., vadovaujantis atnaujinta ESSPROS metodika, visi našlių pensijų gavėjai apskaitomi našlystės funkcijoje.

Visos eilutės perskaičiavimas pasikeitus metodikai

Pasikeitus ESSPROS metodikai laiko eilutė perskaičiuojama. Pagal atnaujintą metodiką perskaičiuota detali informacija apie pensijų gavėjų skaičių pateikiama nuo 2000 m.

Prieinamumas

1. Išankstinė statistinė informacija apie pensijų gavėjų skaičių skelbiama Statistikos departamento interneto svetainėje (www.stat.gov.lt), teminėse lentelėse 5 mėn., statistikos leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje“ 12 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.
2. Galutinė statistinė informacija apie pensijų gavėjų skaičių skelbiama Statistikos departamento interneto svetainėje (www.stat.gov.lt), teminėse lentelėse 17 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.
3. Galutinė statistinė informacija apie pensijų gavėjų skaičių teikiama Eurostatui (Pensijų gavėjų klausimynas) 17 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Informacija skelbiama Eurostato duomenų bazėje ir leidiniuose pagal Eurostato nustatytą grafiką.
4. Informacija apie valstybinio socialinio draudimo pensijų gavėjus pagal šalyje mokamų pensijų rūšis skelbiama Rodiklių duomenų bazėje 4 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.
5. Informacija apie valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjus pagal lytį skelbiama teminėse lentelėse 5 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Statistinės informacijos detalumas

1. Leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje“ informacija apie pensijų gavėjų skaičių skelbiama pagal ESSPROS pensijų kategorijas ir pagal šalyje mokamų pensijų rūšis.
2. Galutinė informacija Eurostatui teikiama pagal socialinės apsaugos programas, ESSPROS klasifikaciją ir gavėjų lytį.
3. Galutinė informacija Rodiklių duomenų bazėje teikiama pagal ESSPROS pensijų kategorijas ir gavėjų lytį.
4. Informacija apie valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjus pagal lytį teikiama šalies lygiu.

Savalaikiškumas

2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 458/2007 nustatyta, kad ataskaitinių metų statistinė informacija (pagal išsamią klasifikaciją) teikiama Eurostatui kasmet kartu su bet kuriais ankstesnių metų informacijos pakeitimais. Perdavimo terminas yra 17 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Statistinė informacija skelbiama Oficialiosios statistikos darbų programoje nurodytais terminais.

Punktualumas

Atnaujinamų klausimų statistinio rodiklio kokybei nusakyti lentelė

	Laikotarpis	Statistinės informacijos paskelbimo terminas	Punktualumas (paskelbimo data)
Informacijos apie valstybinio socialinio draudimo pensijų gavėjų skaičių skelbimas Rodiklių duomenų bazėje	2008	2009-04-21	2009-04-21
Informacijos apie valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjų skaičių pagal lytį skelbimas teminėse lentelėse	2008	2009-05-29	2009-05-29
Išankstinės informacijos apie pensijų gavėjų skaičių (pagal ESSPROS metodiką) skelbimas teminėse lentelėse ir Rodiklių duomenų bazėje	2008	2009-05-29	2009-05-29
Galutinės informacijos apie pensijų gavėjų skaičių (pagal ESSPROS metodiką) skelbimas teminėse lentelėse ir Rodiklių duomenų bazėje	2007	2009-10-30	2009-10-30
Detalios informacijos apie pensijų gavėjų skaičių skelbimas leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje 2008“	2008	2009-12-24	2009-12-24